

*С. Цуканова,
студентка,
О. Зимовець,
викладач,*

Житомирський державний університет імені Івана Франка

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ В РОБОТІ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

На сьогодні в освіті відбуваються зміни, які призводять до нових реформ у навчанні, що зумовлюють вибір новітніх форм і методів під час проведення уроків. Це пов'язано з тим, що активно впроваджується Нова українська школа, метою якої є всебічно розвинена особистість, формування у неї цінностей, розвиток самостійності, творчості та допитливості. Державний стандарт початкової освіти визначає низку ключових компетентностей, якими має оволодіти здобувач освіти, зокрема: вільне володіння державною мовою, здатність спілкуватися рідною та іноземною мовами, інноваційність та ін. [3].

Формування цих компетентностей у початковій школі, зокрема на уроках англійської мови, можлива не лише через стандартні методи, засоби, а й за допомогою інтерактивних технологій навчання.

Мета статті: розкрити зміст і види інтерактивних технологій навчання, що використовуються на уроках англійської мови.

Інтерактивне навчання – це навчання, яке побудоване у формі діалогу, під час якого відбувається взаємодія між всіма учасниками освітнього процесу з метою взаєморозуміння, спільного вирішення навчальних завдань, розвитку особистісних якостей здобувачів освіти [1].

У методичній літературі є багато різновидів інтерактивних технологій. Поширеною і найбільш вживаною є класифікація О. Пометуна та Л. Пирожеко, у якій виділено чотири групи інтерактивних технологій [2]:

- технології кооперативного навчання, що передбачають взаємодію всіх здобувачів освіти, спільну працю. Дану групу інтерактивних технологій можна застосовувати на кожному уроці. При кооперативному навчанні молодші школярі взаємодіють між собою, об'єднуються в пари, трійки, групи. До цієї групи інтерактивних технологій входять: «Робота в парах», «Ротаційні (змінювані) трійки», «Два – чотири – всі разом», «Карусель», «Робота в малих групах», «Акваріум»;

- технології колективно-групового навчання, які полягають у спільній роботі всього класу. Методи колективно-групового навчання спрямовані на фронтальну роботу всіх здобувачів освіти, де кожен учень має бути задіяним у вирішенні поставлених завдань. У початковій школі, зокрема на уроках англійської мови, можна використати такі різновиди технології колективно-групового навчання як «Обговорення проблеми в загальному колі», «Мікрофон», «Незакінчені речення», «Мозковий штурм», «Навчаючи – учусь», «Ажурна пилка», «Аналіз ситуації», «Вирішення проблеми», «Дерево рішень»;

- технології ситуативного моделювання, що спрямовані на надання свободи дитині у самовизначенні, висловлені думок, створенні проблемної ситуації, розвитку творчої уяви. Здобувачі освіти самостійно обирають, яку роль їм виконувати у грі, шляхи розвитку створеної проблемної ситуації, і відповідно беруть на себе відповідальність за її вирішення. У даному випадку вчитель виступає лише як порадник, помічник. До даного різновиду інтерактивних технологій включають такі методи: «Симуляції або імітаційні ігри», «Спрощене судове слухання», «Громадські слухання», «Розігрування ситуації за ролями». Технології ситуативного моделювання будуть доречними на уроках англійської мови. Так, розглядаючи тему «Animals» (2клас), можна використати імітаційну гру, під час якої один учень «імітує» рухи (звуки) загаданої тварини, а інші учні відгадують її.;

- технології опрацювання дискусійних питань, які передбачають публічне обговорення певного спірного питання, займання та відстоювання тої чи іншої позиції. У ході опрацювання дискусійних питань здобувачі освіти висловлюють свою власну думку незалежно від того, яка вона, обґрунтовують її, наводять аргументи щодо її правильності та точності, обмінюються своїми ідеями з іншими учасниками та ін. До технологій опрацювання дискусійних питань відносять: «Метод ПРЕС», «Займи позицію», «Зміни позицію», «Неперервна шкала думок», «Дискусія», «Дискусія в стилі телевізійного ток-шоу», «Оцінювальна дискусія», «Дебати».

Наведемо приклади вправ з використанням інтерактивних технологій навчання на уроках англійської мови у початкових класах.

Вправа 1 (технологія кооперативного навчання, робота в парах)

Мета: забезпечення комунікативної практики у вживанні нових ЛО, розвиток діалогічного мовлення молодших школярів з теми «Animals».

Завдання: Write and act out a dialogue with a friend on the topic «Going to the Zoo».

Хід виконання: Учні, працюючи в парах, складають та розігрують діалог на тему «Going to the Zoo», де один учень виступає в ролі екскурсовода, а інший – відвідувач.

Спосіб контролю: частковий контроль з боку вчителя.

Вправа 2 (колективно-групове навчання, «Мікрофон»)

Мета: забезпечення комунікативної практики у вживанні нових ЛО з теми «Seasons», розвиток монологічного мовлення.

Завдання: Say what your favorite seasons are. Why?

Хід виконання: Учні по черзі тримають в руках уявний мікрофон та висловлюються. Говорить той, у кого «уявний» мікрофон.

Спосіб контролю: контроль з боку вчителя без коментування і оцінювання відповідей.

Вправа 3 (колективно-групове навчання, «Незакінчені речення»)

Мета: формування вмінь монологічного мовлення з теми «Winter» за допомогою схеми.

Завдання: Tell us about winter using the scheme (рис. 1).

Хід виконання: Учитель представляє схему із незакінченими реченнями і пропонує учням, висловлюючись, закінчувати її. Кожен наступний учень повинен починати свій виступ із запропонованої формули.

It is...
Winter months are...
The weather...
The days and nights...
People usually wear...
Winter holidays...

Рис.1.

Вправа 3 (колективно-групове навчання, «Навчаючи – учусь»)

Мета: формування вмінь читання та говоріння.

Завдання: Read and tell your friend (classmate) (Рис.2).

Хід виконання: Учитель роздає по одній картці кожному учневі. Протягом кількох хвилин учні читають інформацію на картці. Учитель перевіряє, чи розуміють вони прочитане та пропонує їм ходити по класу і знайомити зі своєю інформацією інших однокласників. Протягом відведеного часу учні діляться своїм фактом і самі отримують інформацію від іншого учня.

Спосіб контролю: контроль з боку вчителя.

Рис. 2.

Вправа 4 (ситуативне моделювання, імітація)

Мета: рецептивно-репродуктивне тренування учнів щодо засвоєння значень нових ЛО.

Завдання: Show the animal with movements.

Хід виконання: Учень за допомогою рухів перед класом показує загадану тварину, всі інші відгадують назву. Після того, як було вгадано і правильно названо тварину, цю роль бере на себе інший учень.

Спосіб контролю: контроль з боку вчителя.

Слід зазначити, що, упроваджуючи інтерактивні технології навчання в освітній процес, учитель має зацентувати увагу на тому, що їх підбір,

складність та актуальність мають відповідати не лише темі уроку, а й віковим та психофізіологічним особливостям молодших школярів. Так, наприклад, для учнів 1-го класу дискусія може виявитися складною, непосильною. Зважаючи на все сказане вище, ми рекомендуємо педагогам, які використовують у своїй діяльності інтерактивні технології навчання, дотримуватися певних правил:

1. Відповідність інтерактивних технологій темі уроку.
2. Врахування особливостей учнів (вікові, індивідуальні, психофізіологічні) під час добору інтерактивних технологій навчання.
3. Актуальність та посильність завдань та запитань для учнів молодших класів.
4. Врахування інтересів учнів при підборі інтерактивних технологій. Варто пам'ятати про те, що дітям не завжди все подобається, і не улюблена діяльність може стати на заваді при вивченні англomовного матеріалу.
5. Інтерактивні технології мають бути забезпечені відповідною матеріальною базою. Не слід використовувати ті технології, для яких недостатнє матеріальне забезпечення. Їх використання без наочності та будь-яких інших допоміжних матеріалів буде марним і бажаних результатів не дасть.

Отже, використання інтерактивних технологій навчання на сьогодні є актуальним і ефективним у діяльності вчителя початкової школи. Вони позитивно впливають на розвиток навчального процесу, охоплюють усіх учасників освітнього процесу, подобаються учням та сприяють ефективному засвоєнню інформації здобувачами освіти.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Пометун О. І. Застосування інтерактивних технологій у навчанні молодших школярів: Метод. посіб. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2011. – 304 с.
2. Пометун О. І., Пироженко Л. В. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: Наук.-метод. посіб. – К.: Вид-во А. С. К., 2004. – 192 с.
3. Типові освітні програми для закладів загальної середньої освіти: 1-2 класи. – К.: ТД «ОСВІТА-ЦЕНТР+», 2018. – 240 с.